

ارائه‌ی الگوی شادکامی برای دانش‌آموزان مدارس ابتدایی آموزش و پرورش (مورد مطالعه شهر تهران)

فاطمه اخلاقی راسته کناری^۱
بهارک شیرزاد کبریآ^۲
عباس خورشیدی^۳
لطف اله عباسی سروک^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۸/۰۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۲۴

چکیده

هدف پژوهش حاضر ارائه الگوی شادکامی برای دانش‌آموزان مدارس ابتدایی آموزش و پرورش شهر تهران است. پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادی، از نظر داده کیفی و از نظر ماهیت و نوع مطالعه نیز داده بنیاد است. جامعه آماری پژوهش حاضر را در بعد کیفی کلیه متخصصان حوزه شادکامی مانند روانشناسان و جامعه‌شناسان، علوم تربیتی را تشکیل می‌دهد بر این اساس در بعد کیفی به روش نمونه‌گیری آگاهانه از نوع هدفمند، مشارکت کنندگان پژوهش ۱۶ نفر خبره این حوزه و ملاک انتخاب خبرگان رسیدن به اشباع نظری می‌باشد. جمع‌آوری داده‌های پژوهش حاضر را در بعد کیفی یک فرم مصاحبه نیمه ساختار یافته که به روش کدگذاری باز و کدگذاری محوری تدوین شده است. تشکیل فرم مذکور به کمک مصاحبه و فن دلفی از خبرگان از طریق کدگذاری انتخابی نهایی گردید. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها کیفی است و نخستین یافته پژوهش حاضر بیانگر آن است که الگوی شادکامی برای مدارس ابتدایی آموزش و پرورش شهر تهران کدام است. دومین یافته پژوهش حاضر بیانگر آنست که الگوی مذکور مرکب از چه ابعادی است. این الگو مرکب از ۳ بعد است که به ترتیب اولویت شامل بعد خانواده، بعد مدرسه، بعد محیط‌طاست در سومین یافته پژوهش حاضر مؤلفه‌های سازنده الگوی مذکور ۱۱ مورد است که شامل ویژگی‌های روابط والدین، تحصیلات، اقتصاد، معلم، مدیر، همکلاسان، کارکنان، فرهنگ حاکم بر جامعه، امنیت، قوانین و مقررات و رسانه است چهارمین یافته پژوهش حاضر بیانگر آنست که هر یک از مؤلفه‌های الگوی مذکور مرکب از چه شاخص‌هایی است.

کلید واژه‌ها: الگو، بعد خانواده، بعد مدرسه، بعد محیط

۱- دانشجوی گروه علوم تربیتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۲- استادیار گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) bsherezad86@yahoo.com

۳- استاد گروه مدیریت آموزشی، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران.

۴- استادیار گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

مقدمه

دنیای صنعتی امروز و پیچیده شدن روابط، میزان ناکامی‌ها و فشارهای روانی مردم رو به افزونی گذاشته و زندگی را به کام برخی تلخ کرده است. افراد دیگر به ارضای نیازهای اولیه راضی نیستند و نیازهای جدیدی بر گستره‌ی نیازهای قبلی پا بر عرصه وجود گذاشته است. در این بین دانش‌آموزان از این قاعده مستثنی نبوده و نسبت به نسل‌های قبل تکالیف پیچیده‌تر بر عهده داشته و ملزم به رعایت برنامه‌ریزی‌های نوین آموزشی می‌باشند. گاهی شکست‌ها و ناکامی‌ها باعث دلسردی آنان در حل مسائل می‌شود و در واقع درماندگی آموخته شده ایجاد می‌شود. به نظر می‌رسد، شکست‌ها کمتر باعث بروز عاطفه منفی در افراد شاد می‌شود و هر شکست با خوش بینی تجربه‌ای برای رسیدن به پیروزی تلقی می‌گردد، اما شادی، خصوصیتی است که تحت تأثیر ویژگی‌های سرشتی و شخصیتی فرد خصوصاً درون‌گرایی و برون‌گرایی قرار دارد (بین بریج^۱، ۲۰۱۹). در واقع شادی همانند ثروتی است که می‌توان آن را از دست داد و یا اینکه بر آن افزود. با استفاده از روش‌های شادی بخش در جریان آموزش و برنامه‌ریزی آموزشی فراگیران، می‌توان علاوه بر ایجاد محیطی رضایت بخش برای دانش‌آموز، با بسیاری دیگر از مشکلات از جمله میزان غیبت، دیرآمدگی، بی‌حوصلگی و کسالت در کلاس درس، امراض جسمی و روحی و در نهایت مسأله افت تحصیلی، مقابله شود و محیطی فراهم شود که امکانات فراگیری مؤثر دانش‌آموز در نظر گرفته شود. لذا توجه به تأثیر روش‌های شادی بخش در برنامه‌ریزی آموزشی دوره‌های مختلف تحصیلی ضروری به نظر می‌رسد (کرافت^۲، ۲۰۱۸).

شادکامی از جمله ارمغان‌های آفرینش است که نقش مهمی در بهداشت روانی انسان دارد. اما این ارمغان به خودی خود به دست نمی‌آید و برای رسیدن به آن باید برنامه ریزی هدفمند داشت (مرادی، جعفری و عابدی، ۱۴۰۰). به طوریکه جستجوی شادکامی هدفی مهم برای بسیاری از مردم است و سازمان بهداشت جهانی تأکیدی بیش از پیش بر شادکامی به عنوان یک مؤلفه‌ی سلامت دارد (هومن، وطنخواه و درستکار، ۱۳۹۹).

وینهنون^۳ (۲۰۱۵) شادکامی را مقدار ارزش مثبتی که فرد برای خودش در نظر می‌گیرد تعریف می‌کند. پیدا کردن شادکامی و خوشحالی ترکیبی از مثبت نگری و رضایت از زندگی است (آرگیل^۴، ۲۰۱۹). در ادبیات علوم اجتماعی، شادکامی به معنای لذت ذهنی از زندگی فردی به عنوان یک کل

1 Bein berij
2 keraft
3 Veenhoven
4 Argil

است. (سچجیل^۱، ۲۰۱۷) شادکامی دارای سه جزء اساسی است: هیجان مثبت، رضایت از زندگی و عدم احساس منفی. شادکامی به عنوان یک مفهوم مثبت برای حفظ سلامتی و افزایش قدرت مقابله با مشکلات زندگی حیاتی و زمانی ادامه می‌یابد که فرد احساس رضایت بیشتری نسبت به خود و اطرافش داشته باشد (سوینی^۲، ۲۰۱۸). شواهد حاکی از آن است که افرادی که شادکامی بیشتری تجربه میکنند، نتایج بهتر در محل کار را در مقایسه با همسالان خود می‌بینند و هم چنین افراد شاد در مشاغل خود، راضی تر از افراد دیگر هستند. (بولینگ^۳، ۲۰۲۰)

به طور کلی شادکامی می‌تواند در همه‌ی سازمان‌ها و ارگان‌ها تأثیر مثبت و بسزایی در عملکرد کارکنان داشته باشد. گزارش جهانی شادی (۲۰۱۷) بیانگر این مطلب است که اگر سازمان‌ها را به عنوان یک بخش از یک کل جامعه در نظر بگیریم، سازمان‌ها از این قاعده جدا نیستند. این مطالعه بیانگر آن است که توجه به شادی کارکنان می‌تواند منافع و بهره‌وری دراز مدت سازمان‌ها را محقق سازد. همچنین این مطالعه نشان داد کارکنانی که در محیط کار خود نشاط دارند، تمایل به صرف وقت بیشتری در سازمان مربوطه دارند.

بخش قابل توجهی از زمان دانش‌آموزان در مدارس صرف می‌شود و دانش‌آموزان باید در حالی که در مدرسه هستند، شاد باشند. شادی طرز تفکرات مثبتی را در میان دانش‌آموزان ایجاد می‌کند و می‌تواند منجر به رسیدن به یک موفقیت دانشگاهی بالاتر و شهروندان فعال‌تری شود.

بنابراین، مسئولان مدرسه باید به بررسی برنامه‌های یادگیری خود و امکانات فیزیکی اجرا شده در مدارس بپردازند. بنابراین، توجه کردن به این فاکتورها لازم است. علاوه بر آن، از آنجایی که شادی یکی از اهداف همیشگی انسان‌ها است و آنها به دنبال این مورد به شیوه‌ها و متوذهای مختلف هستند، مدرسه یکی از مهم‌ترین سازمان‌ها برای رفتار آنها است که سهم قابل توجهی در ایجاد شادی در میان افراد در داخل مدرسه و سپس تمام افراد جامعه دارد.

بیان مساله

مدارس از مهم‌ترین و آرمانی‌ترین سازمان‌های استراتژیک یک کشورند که منابع انسانی در آن‌ها به سرمایه‌های انسانی تبدیل می‌شود و انسان‌های توسعه یافته را به جامعه تحویل می‌دهند. این مهم به ویژه در مدارس ابتدایی که بذر یادگیری، تقوا، وحدت، خلاقیت، نوآوری و... در آن پاشیده می‌شود،

بسیار حائز اهمیت است. لذا یکی از ویژگی‌های مدارس همان ایجاد شادکامی، برای دانش‌آموزان است، چیزی که این شادکامی منجر به یادگیری اصیل و بهتر برای فراگیران می‌شود و استعدادهای آن‌ها را از قوه به فعل تبدیل می‌کند و از نظر کمی این مطالعات نسبتاً مناسب است اما از لحاظ کیفی هنوز جای کار بسیار است. دلیل بارز آن نیز همان فقدان یک الگوی قالب شادکامی برای دانش‌آموزان دوره‌ی اول ابتدایی است. در تبیین موضوع شاداب سازی مدارس را می‌توان از ابعاد مختلف بررسی نمود، چرا که در ابتدا شاداب کردن محیط مدرسه در کلام به ایجاد فضای مناسب و فضا سازی ظاهری منتج می‌شود. لیکن با نگاهی دقیق تر باید عنوان کرد که شاداب نمودن فقط جنبه ظاهری ندارد چون داشتن بهداشت روانی سالم نیازمند رعایت اصولی است که هم جنبه مادی و هم جنبه معنوی دارد و در واقع شاداب سازی را در ابعاد ظاهری و ابعاد معنوی می‌توان جست و جو کرد که هر یک از این موارد شامل بررسی موضوعات و مواردی مهم است که با در نظر گرفتن آن‌ها مطمئناً می‌توانیم روح و روان و جسم و جان کودکان را شاد کنیم چرا که کودکان باید ابتدا از درون وجودشان احساس شادمانی داشته باشد و این احساس شادمانی همان ایجاد رضایت از زندگی است که باید در تمام ابعاد وجودش رخنه کند. (کیامنش، ۱۳۹۹).

دستورات اسلام منطبق بر فطرت و ماهیت انسان‌هاست و از ویژگی انسان‌ها، شور، نشاط، پویایی، تحرک و شادابی است و این ویژگی‌هاست که به انسان‌ها امید به زندگی می‌دهد و انسان‌ها را برای عبور از مشکلات و سختی‌ها یاری داده و از دامنه‌ها به قله می‌کشاند. در حالی که انسان افسرده، انسان غمناک، انسان بی تحرک، احساس خستگی و درماندگی و بی پناهی می‌کند، احساس ناامیدی و یأس و بدبینی دارد و او را در برابر مشکلات ناتوان و عاجز می‌گرداند و از قله‌ها به دره‌ها و سنگلاخ‌ها می‌کشاند. ما نباید جاذبه‌ها و انگیزه‌های گرایش به اسلام و معنویت را از نسل جوان بگیریم. نباید نسل جوان احساس کند که دین اسلام فقط شامل یک سری امر و نهی‌های خشک و غیرمنعطف و حزن انگیز است و با لذت و شادی مخالف است. امروزه شادابی و نشاط فضای آموزشی نقش و جایگاه برجسته‌ای در مبحث کیفیت و برنامه ریزی آموزشی دارد. به طوری که شور و شوق به تحصیل، فعال شدن حس کنجکاوی و افزایش خلاقیت دانش‌آموزان ارتباط نزدیکی با وضعیت محیط آموزشی آنها دارد. ایجاد محیط آموزشی با نشاط برای دانش‌آموزان سال‌هاست که به عنوان یک دغدغه جدی نزد سیاست‌گزاران و برنامه ریزان آموزش و پرورش مطرح شده است. این مسأله یکی از نیازهای اساسی دانش‌آموزان در مقاطع مختلف تحصیلی است، زیرا

کودکان بسیار بصری هستند. آنها از محیط و فضاهایی که نشاط و شادابی را القاء کند، لذت می برند و به دلیل افزایش انگیزه‌ها، پیشرفت‌های چشمگیری در زمینه‌های علمی خواهند داشت. جلوگیری از نشاط و شادابی کودکان و جلوگیری از بروز احساسات و هیجانات عاطفی آنان، موجب سرخوردگی و بروز بیماری حقارت و عقده‌های روحی و روانی است. (اسکندری، ۱۳۹۶). شادمانی احساسی است که زندگی را چیزی خوب میدانند. شادمانی به مفهوم دوام لحظات شاد دیروز، روحیه سرخوش امروز و زمان دشوار فردا است. آنچه اشخاص آن را شادی تجربه میکنند نه یک شادی زودگذر بلکه یک احساس عمیق و این باور است که به رغم مشکلات امروز همه چیز خوب است، یا به خوبی برگزار خواهد شد (احمدپوری، ۱۴۰۰) در واقع، نشاط و شادابی همواره به عنوان یکی از مهمترین نیازهای روانی انسان، به دلیل تأثیرات عمده‌ای که بر شکل‌گیری شخصیت آدمی دارد همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است. با مطرح شدن روزافزون اهمیت شادی در امر سلامت روان و خوشبختی و همچنین تأثیر آن در تقویت قوای روانی انسان، برای مقابله با پیچیدگیها و مشکلات دنیای امروز، توجه محققان، اندیشمندان و عوام مردم نسبت به آن تغییر نموده است. (جعفری، عابدی و دریکوندی، ۱۳۹۹) از سوی دیگر، افزایش اضطراب، افسردگی، نداشتن اعتماد به نفس موجبات احساس ناامیدی نسبت به آینده، فرار از مدرسه یا خانه، خودکشی و عوامل رقابتهای ناسالم در سطح جامعه، خاصه آموزش و پرورش را فراهم میسازند. عوامل فوق در شمار مهمترین مشکلات جوامع امروزی می‌باشند به ویژه که در آموزش و پرورش کشور ما نیز رخ میدهند (آل یاسین، ۱۳۹۹).

سالیان متعددی است که مشکلات خاصی در آموزش و پرورش کشور ما به صورت پی در پی رخ میدهد. ذکر مواردی از قبیل انتقال محفوظات به دانش آموزان، عدم استفاده مناسب از امکانات و منابع آموزشی مدارس، کمبود منابع و تجهیزات آموزشی، بیانگیزه بودن معلمان و غیرحرفه‌ای بودن بعضی از آنان، تراکم دانش‌آموزان در کلاس، بی انگیزه بودن آنان، افت تحصیلی، داشتن روحیه مسابقه و رقابت به جای مشارکت و پایین بودن شورونشاط در مدارس، همه در شمار کمبودها، مشکلات و مسائلی است که پیوسته مطرح بوده اند (آل یاسین، ۱۳۹۹). نرخ شادی و خنده در مدارس ایران بسیار پایین است و در برنامه ریزی آموزشی نیز جایگاه ویژه‌ای ندارد. میزان شیوع خنده و توسعه فضای فرح بخش در آموزشگاهها مورد بی مهری قرار گرفته است. در جامعه و مدرسه فاقد شادی، سخن گفتن از شادی قدری مشکل خواهد بود. یکی از مشکلات هر جامعه غفلت از

شادی و نشاط و در نتیجه افزایش بیماری‌های مختلف روانی از قبیل اضطراب و افسردگی است (جعفری مقدم، ۱۳۹۸).

شادکامی به عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای روانی بشر، به دلیل تأثیرات عمده‌ای که بر شکل‌گیری شخصیت آدمی دارد، همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است. از طرفی جامعه‌ای پویا و زنده تلقی می‌شود که عناصر شادی‌آفرین در آن فراوان باشد. بنابراین می‌توان گفت؛ شادکامی یکی از مفاهیم و مولفه‌های اساسی زندگی افراد به ویژه دانش‌آموزان به شمار می‌رود که ارتباط تنگاتنگی با موفقیت آموزشی دارد. با مطرح شدن روزافزون اهمیت شادکامی بر همه ابعاد انسان توجه بسیاری از پژوهشگران به این مسأله جلب شده است و در سال‌های اخیر پژوهش‌های متعددی وجود رابطه بین شادی و موفقیت تحصیلی را مورد بحث قرار داده‌اند. با توجه به آنچه گفته شد پژوهشگر قصد دارد ابتدا به شناسایی عوامل مؤثر در خلق مدارس شاد بپردازد. با عنایت به موارد مطروحه در این پژوهش، پژوهشگر با تبیین و طراحی این الگو در نهایت سمت و سوی حرکت مدارس، به ویژه سلسله مراتب مدیریت آموزش و پرورش را از برنامه روزی به برنامه ریزی تبدیل کند و در نهایت به این پرسش پژوهش پاسخ دهد: **"الگوی مناسب شادکامی دانش‌آموزان مدارس ابتدایی وزارت آموزش و پرورش کدام است؟"** پاسخ این سؤال می‌تواند پس از تبیین ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های سازنده؛ الگوی مناسبی برای شادکامی دانش‌آموزان دوره‌ی اول ابتدایی، در اختیار مسئولان مربوطه قرار دهد و در نهایت، این الگو منجر به یادگیری بهتر، مطلوب، تدریجی، مستمر و ... می‌شود.

- سوالات تحقیق

سوال اصلی

الگوی مناسب شادکامی برای دانش‌آموزان مدارس دوره‌ی ابتدایی کدام است؟

سوال‌های فرعی

۱- ابعاد سازنده‌ی الگوی شادکامی برای دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی کدامند؟

۲- مؤلفه‌های سازنده‌ی هر یک از ابعاد مذکور کدامند؟

۳- شاخص‌های سازنده‌ی هر یک از مؤلفه‌های مذکور کدامند؟

پیشینه تحقیق:

در خصوص شادکامی مطالعاتی انجام شده است که در زیر به آن می‌پردازیم:

حیدری و همکارانش (۱۳۹۶) با بررسی مطالعات و پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه شادی و شادکامی در سازمان نشان دادند که در مجموع می‌توان ۱۳۸ پیشینه برای شادی سازمانی در نظر گرفت. مولفه‌های شادی سازمانی را در پنج سطح دسته بندی نمودند. منطبق بر این دسته‌بندی، نظام جبران خدمت در سطح اول و مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها، عدالت سازمانی، روابط کاری ارتباطات سازمانی نیز در سطح دوم قرار داشتند نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که یکی از مولفه‌های شادکامی استراتژی مثبت نسبت به کار و احساس مثبت نسبت به شغل است.

شیرازی (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی ارتباط شادی و شادکامی و پویایی مدیران و کارکنان با خلاقیت و نوآوری در مؤسسات آموزشی غیرانتفاعی شهرستان شیراز پرداخت؛ نتایج این پژوهش نشان داد که یکی از مولفه‌های موثر بر شاکامی دانش‌آموزان خلاقیت معلمان و مدیران آنهاست.

شفیع‌پور (۱۳۹۹) در پژوهش خود رابطه بین شادی و شادکامی سازمانی و خودکارآمدی کارکنان مخابرات شهر همدان را بررسی کرد. نتایج نشان داد که یکی از مولفه‌های شادکامی، خودکارآمدی کارکنان مدرسه اعم از معلمان و مدیران است.

یانگ یونگ^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی تحت عنوان اثرات خانه و مدرسه روی سطح شادی کودکان: یک مدل معادله ساختاری با هدف فهم رابطه شادی در مدارس با شرایط مهم است و فهم محدودی از تأثیر بافتی روی شادی وجود دارد. مشکل مدنظر قرار گرفته در این نوشته مهم است و پیامدهایی برای گسترش این تئوری و مداخلات دارد تا بتوان سطح شادی کودکان را افزایش داد. مدلسازی معادله ساختاری جهت بررسی رابطه بین ساختارهای نهفته و پنهان به کار گرفته شدند. SEM با ارزیابی مدل فرض شده انجام گرفت. آنالیز مونوا برای مقایسه تفاوت‌های بین طبقات مختلف دانش‌آموزان به کار گرفته شد و جهت ارزیابی اثر جنسیت، سن، سطح درجه و نوع مدرسه انجام شد. رابطه ساختاری پیشنهاد شده که در این مطالعه مورد تحقیق و بررسی قرار گرفت نشان می‌دهد که متغیرهای مدرسه و خانه مستقیماً بر شادی کودکان مدرسه اثر می‌گذارد. به علاوه، خانه به‌طور غیرمستقیم بر شادی کودکان مدرسه‌ای از طریق مدرسه اثر می‌گذارد. نتایج این مطالعه که نشان می‌دهد چطور متغیرهای مرتبط با مدرسه همراه با متغیرهای خانواده‌محور با یکدیگر تعامل دارند تا

سطح شادی کودکان مدرسه ابوظبی را افزایش دهند و مفاهیمی را در رابطه با اینکه چطور می‌توان سطح شادی آن کودکان را بالا برد، به ما می‌دهد. نتایج نشان‌دهنده تفاوت‌های چشمگیری در نمرات مربوط به سطح شادی با توجه به جنسیت، سن، ملیت، نوع مدرسه، موقعیت مدرسه و غیره می‌باشد و چنین نتایجی نیازمند نگاه عمیق‌تری به دلایل وجود چنین تغییراتی است. پس سیاست‌گذاران مدرسه باید توجه بیشتری به چنین تفاوت‌ها داشته باشند زیرا به استراتژی‌های متفاوتی برای افزایش سطح شادی در میان طبقات دانش‌آموزان نیاز است. دانش‌آموز محدودیت‌هایی دارد و این مطالعه از نمونه‌گیری ساده‌ای استفاده کرده است که یک نوع از تکنیک نمونه‌گیری غیراحتمالی است و چنین متدهای نمونه‌گیری اغلب منجر به ایجاد پیش‌داوری‌هایی می‌شود که می‌تواند منجر به بازنمایی بیش از حد یا سرکوب خیلی کم از گروه‌های خاص در نمونه مدرسه شود. مطالعات آینده باید در این رابطه دقت بیشتری کنند و از نوع کارآمدتر نمونه‌گیری استفاده کنند جایی که تمام طبقات ارائه معرفی می‌شوند.

سمکان^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی تحت عنوان شادی برای کودکانمان در مدارس: یک مدل مفهومی به این نتیجه رسید که موضوع مهم این مقاله اهمیت شادی و فاکتورهای شادی‌ساز در مدارس است و ما معنای واقعی شادی، اثرات آن، المان‌های متفاوت آن، فاکتورهای اثربخش در شادی و مدارس شاد را در نظر گرفتیم و بالاخره، یک مدل مفهومی را برای شادی دانش‌آموزان در مدارس تحت چهار فاکتور ارائه کردیم که عبارتند از فاکتور فیزیکی، عاطفی - اجتماعی، فردی و آموزشی.

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق حاضر از لحاظ هدف، بنیادی است از لحاظ داده کیفی و از نظر ماهیت و نوع مطالعه از نوع داده بنیاد است.

ابزار سنجش پژوهش حاضر را در بعد کیفی یک فرم مصاحبه نیمه ساختار یافته که به مدد کد گذاری باز و محوری که توسط پژوهشگر تهیه و تشکیل شده است.

روش‌های گردآوری اطلاعات

۱- مطالعه علمی تئوریه‌ها، مدل‌ها، الگوها، پژوهش‌ها با مطالعات اعم از ملی و جهانی توسط پژوهشگر و مصاحبه با خبرگان، توسط پژوهشگر.

۲- احصاء شاخص‌های مرحله یک به مدد کد گذاری باز و مصاحبه با خبرگان توسط پژوهشگر

- ۳- طبقه بندی مرحله کدگذاری باز به مدد کدگذاری محوری در قالب ابعاد مولفه‌ها و شاخص‌ها و مصاحبه با خبرگان، توسط پژوهشگر
- ۴- تنظیم بند سوم در قالب یک فرم مصاحبه نیمه ساختار یافته و ارسال آن برای خبرگان مورد نظر و استمرار این فرآیند از طریق مصاحبه، فن دلفی و بارش فکری تا اشباع نظری
- ۵- تعیین الگو، ابعاد، مولفه‌ها، شاخص‌های سازنده الگوی مذکور و اولویت بندی آنها توسط خبرگان
- ۶- موارد بند ۵، در قالب شکل ترسیم و توسط خبرگان اعتبار یابی شد.

روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این مرحله تجزیه و تحلیل به مدد کدگذاری باز، محوری، انتخابی و اعتبار یابی توسط خبرگان انجام شده است. این مرحله برای پاسخ دادن به این پرسش که ابعاد، مولفه‌ها، شاخص‌های سازنده الگوی شادکامی، از دیدگاه خبرگان کدامند و اولویت آنها چگونه است؟

الف) کدگذاری باز: در طول مرحله کدگذاری باز، داده‌ها به دقت مورد بررسی قرار گرفتند، عبارات و مفاهیم مناسب و مقوله‌های مربوط مشخص شدند، ابعاد و ویژگی‌ها تعیین شد و الگو مورد بررسی قرار گرفت. واحد اصلی تحلیل برای کدگذاری باز و محوری، مفاهیم بودند. هنگام تجزیه و تحلیل دقیق داده‌ها، مفاهیم از طریق عنوان گذاری توسط محقق، به طور مستقیم از رونوشت مصاحبه شرکت کنندگان (کدهای زنده) و یا با توجه به موارد مشترک کاربرد آنها ایجاد شدند. نسخه‌های پیاده شده مصاحبه‌ها برای یافتن گویه‌های اصلی به طور منظم مورد بررسی قرار گرفتند و در مجموع ۱۰۰ شاخص از مصاحبه‌ها بدست آمد.

جدول شماره ۱ گویه‌های بدست آمده در مرحله کدگذاری باز

ردیف	گویه‌ها (مفاهیم و نکات کلیدی)	منبع
۱	درآمد والدین	پیتروار ۲۰۱۳
۲	شغل والدین	پیتروار ۲۰۱۳
۳	محیط زندگی والدین	Hill et al. , 2)1
۴	تغذیه سالم در خانواده	عسگری و همکاران ۱۳۹۲
۵	شرایط فیزیکی منزل	مصاحبه خبره
۶	غربالگری مداوم فرزندان	مصاحبه خبره
۷	توجه به بهداشت و تغذیه فرزندان	عسگری و همکاران ۱۳۹۲
۸	ایجاد باشگاه‌ها یا خانه‌های چند محیطی	مصاحبه خبره

ردیف	گویه‌ها (مفاهیم و نکات کلیدی)	منبع
۹	اطمینان به دسترسی به غذای سالم برای دانش آموزان	مصاحبه خبره
۱۰	سطح تحصیلات پدر	نیکالیو ۲۰۱۶
۱۱	سطح تحصیلات مادر	نیکالیو ۲۰۱۶
۱۲	سطح تحصیلات سایر اعضای خانواده	نیکالیو ۲۰۱۶
۱۳	تعداد فرزندان	مصاحبه خبره
۱۴	صمیمیت بین والدین	مصاحبه خبره
۱۵	صمیمیت بین سایر اعضای خانواده	آرگایل ۱۹۹۵
۱۶	میزان حمایت خانواده	سالنیگران ۲۰۱۳
۱۷	ابراز محبت والدین نسبت به یکدیگر	Bradley & Rock, 1998
۱۸	ابراز محبت والدین نسبت به فرزندان	Bradley & Rock, 1998
۱۹	تعامل و احترام متقابل بین اعضای خانواده	Bradley & Rock, 1998
۲۰	ایجاد شرکت‌های سهام‌فکر در خانواده	مصاحبه خبره
۲۱	ایجاد جو شاد در منزل	شریفی ۱۳۹۳
۲۲	میزان آرامش در خانواده	مصاحبه خبره
۲۳	ایجاد جو مذهبی در فرزندان	سان ۲۰۰۸
۲۴	هدفمند بودن زندگی	آرگایل ۱۹۹۵
۲۵	استحکام نظام خانواده	رودسری ۱۳۹۱
۲۶	تعامل خانه با مدرسه	شریفی ۱۳۹۳
۲۷	درآمد والدین	پیتروار ۲۰۱۳
۲۸	شغل والدین	پیتروار ۲۰۱۳
۲۹	محیط زندگی والدین	Hill et al. , 2001
۳۰	داشتن ظاهری آراسته	شریفی ۱۳۹۲
۳۱	خوش اخلاق و اعمال آن برای دانش آموزان	استویا ۲۰۱۶
۳۲	داشتن سبک مدیریتی و مشارکتی	طاهریان و همکاران ۱۳۹۳
۳۳	ایجاد شرکت‌های سهامی فکر در مورد موضوعات مختلف در مدرسه	مصاحبه خبره
۳۴	توجه به زیبا سازی مدرسه	شریفی ۱۳۹۲
۳۵	توجه به رنگ کلاسها	مصاحبه خبره
۳۶	تسلط به الگوهای شادی درمانی در مدرسه توسط مدیر	شیرازی ۱۳۹۷
۳۷	رعایت اخلاق حرفه ای	سان ۲۰۰۸

ردیف	گویه‌ها (مفاهیم و نکات کلیدی)	منبع
۳۸	تغذیه سالم در مدرسه	عسگری و همکاران ۱۳۹۲
۳۹	ایجاد انضباط	مصاحبه خبره
۴۰	ایجاد برنامه‌های سرگرم کننده و بانشاط برای دانش آموزان	مارتین ۲۰۱۷
۴۱	ایجاد فضای آرام و خلاق	اریک ۲۰۱۷
۴۲	ارتقاء دیدگاههای مدرسه با ارادت شادی	بانیول ۲۰۱۲
۴۳	بکارگیری متخصص تغذیه در مدرسه	مصاحبه با خبره
۴۴	بکارگیری روانشناسی کودک در مدرسه	مصاحبه با خبره
۴۵	جایگزین کردن تنبه به جای تنبیه	مصاحبه با خبره
۴۶	مشارکت دانش آموزان در امور مدرسه	مارتین ۲۰۱۷
۴۷	اطلاع از غذای سالم کافی شاپ مدرسه	مصاحبه با خبره
۴۸	داشتن ظاهری آراسته	شریفی ۱۳۹۲
۴۹	خوش اخلاق و اعمال آن برای دانش آموزان	استویا ۲۰۱۶
۵۰	کاربست روش تدریس شادی درمانی در کلاس‌های درس	مصاحبه با خبره
۵۱	غنی سازی محتوای درس با رویکرد شادی در مانی	مصاحبه با خبره
۵۲	برنامه ریزی فعالیت‌های شاد و متنوع	شریفی ۱۳۹۲
۵۳	توسعه خلاقیت و نوآوری	اریک ۲۰۱۷
۵۴	تعامل مثبت با دانش آموزان	مارتین ۲۰۱۷
۵۵	تشویق ماورای تمجید	مصاحبه با خبره
۵۶	رعایت اخلاق حرفه ای	سان ۲۰۰۸
۵۷	ایجاد دیدگاه‌های شادکامی	اریک ۲۰۱۷
۵۸	تسلط به الگوهای شادی درمانی	مصاحبه با خبره
۵۹	تسلط به روش تدریس شاد	پیتروار ۲۰۱۳
۶۰	روش تدریس ترکیبی	مصاحبه با خبره
۶۱	آموزش شاد بودن در مدرسه	شریفی ۱۳۹۲
۶۲	تقویت ابعاد هوش در دانش آموزان	مصاحبه با خبره
۶۳	ارائه مفاهیم دینی به شکل جذاب	شریفی ۱۳۹۲
۶۴	جودوستانه و حمایتی بین معلم و دانش آموزان	شریفی ۱۳۹۲
۶۵	داشتن ظاهری آراسته	شریفی ۱۳۹۲
۶۶	خوش اخلاق و اعمال آن بین همکاران	استویا ۲۰۱۶

ردیف	گویه‌ها (مفاهیم و نکات کلیدی)	منبع
۶۷	داشتن تعامل مثبت در دانش آموزان	مارتین ۲۰۱۷
۶۸	برنامه ریزی درسی معلم پرورشی	شریفی ۱۳۹۲
۶۹	جودوستانه و حمایتی بین کارکنان	شریفی ۱۳۹۲
۷۰	دوستی و روابط گرم و صمیمی بین دانش آموزان	شریفی ۱۳۹۲
۷۱	ایجاد روحیه جمعی و کار گروهی در دانش آموزان	مارتین ۲۰۱۷
۷۲	تقویت یادگیری به عنوان کارگروهی	حیدری و همکارانش ۱۳۹۶
۷۳	یادگیری چگونه با دیگران زیستن	مصاحبه با خبره
۷۴	تقویت قدردانی از دانش آموزان	مصاحبه با خبره
۷۵	پاراش‌های عاطفی به دانش آموزان	منز ۲۰۱۵
۷۶	پاراش‌های معنوی به دانش آموزان	منز ۲۰۱۵
۷۷	نصب نیمکت دوستی	مصاحبه با خبره
۷۸	جایگزین موسیقی به جای زنگ مدرسه	مصاحبه با خبره
۷۹	تقویت تعامل و همکاری دانش آموزان از طریق بازی	لارسن وداینر ۱۹۹۲
۸۰	تقویت تعامل و همکاری از تمرین فعالیت یادگیری اشتراکی	شریفی ۱۳۹۲
۸۱	تقویت فرهنگ همزیستی مسالمت آمیز	پیتروار ۲۰۱۳
۸۲	یادگیری چگونه دانستن	دلویی ۱۳۹۴
۸۳	یادگیری چگونه شدن	دلویی ۱۳۹۴
۸۴	یادگیری چگونه انجام دادن	دلویی ۱۳۹۴
۸۵	یادگیری برای زندگی	مصاحبه با خبره
۸۶	ایجاد تقویت مذهبی	محمد حسن حسنی، ۱۳۷۷
۸۷	اولویت دادن به شخصیت، گرایش‌ها و اخلاقیات معلمین و مدیران	بانیول ۲۰۱۲
۸۸	تشویق بازی کردن و همدلی و درک متقابل	مصاحبه با خبره
۸۹	آموزش فرهنگ‌های مختلف به دانش آموزان	مصاحبه با خبره
۹۰	تقویت ارزش‌ها، نگرش‌ها و روابط مثبت	دلویی ۱۳۹۴
۹۱	ایجاد برنامه‌های شاد برای دانش آموزان	مصاحبه با خبره
۹۲	اختصاص کانالی برای شادی درمانی دانش آموزان	مصاحبه با خبره
۹۳	ایجاد برنامه‌های خلاق برای دانش آموزان	مصاحبه با خبره
۹۴	دعوت از دانش آموزان در برنامه‌های صدا و سیما جهت تشویق و ترغیب	مصاحبه با خبره
۹۵	انگیزه ایجاد شادی در دانش آموزان	اریک ۲۰۱۷

ردیف	گویه‌ها (مفاهیم و نکات کلیدی)	منبع
۹۶	امنیت محیطی بردن فرگرایی در درون مدرسه	مزلو، ترجمه رضوانی ۱۳۷۶
۹۷	امنیت بدون فرد گرایی در بیرون از مدرسه	مزلو، ترجمه رضوانی ۱۳۷۶
۹۸	سلامت درون مدرسه	مصاحبه با خبره
۹۹	بهداشت درون مدرسه	مزلو، ترجمه رضوانی ۱۳۷۶
۱۰۰	تغذیه سالم در مدرسه	مصاحبه با خبره

ب) کدگذاری محوری: در این مرحله شاخص‌هایی که توسط کدگذاری باز استخراج شد به مدد مصاحبه با خبرگان، در قالب، ابعاد و مولفه‌ها به شرح جدول زیر مقوله بندی شده است. بعد خانواده با ۳ مولفه و ۲۶ شاخص به دست آمد. بعد مدرسه در قالب ۴ مولفه و ۶۰ شاخص و بعد محیط در قالب ۳ مولفه و ۲۲ شاخص به دست آمده است. که در مجموع ۳ بعد، ۱۰ مولفه و تعداد ۱۰۸ شاخص به دست آمده است. در نهایت حاصل دو فرایند بررسی پیشینه پژوهش و مصاحبه با خبرگان، شناسایی ۱۰۸ شاخص (نکته کلیدی) در مرحله کدگذاری محوری به دست آمده است.

جدول شماره ۲ کدگذاری محوری بعد خانواده

ردیف	ابعاد	مولفه‌ها	شاخص‌ها
۱	خانواده	اقتصاد	درآمد والدین
۲			شغل والدین
۳			محیط زندگی والدین
۴			تغذیه سالم در خانواده
۵			شرایط فیزیکی منزل
۶			غربالگری مداوم فرزندان
۷			توجه به بهداشت و تغذیه فرزندان
۸			ایجاد باشگاه‌ها یا خانه‌های چند محیطی
۹			اطمینان به دسترسی به غذای سالم برای دانش آموزان
۱۰	تحصیلات	تحصیلات	سطح تحصیلات پدر
۱۱			سطح تحصیلات مادر
۱۲			سطح تحصیلات سایر اعضای خانواده
۱۳			تعداد فرزندان
۱۴	روابط والدین	روابط والدین	صمیمیت بین والدین
۱۵			صمیمیت بین سایر اعضای خانواده
۱۶			میزان حمایت خانواده
۱۷			ابراز محبت والدین نسبت به یکدیگر

ابراز محبت والدین نسبت به فرزندان			۱۸
تعامل و احترام متقابل بین اعضای خانواده			۱۹
ایجاد شرکت‌های سهام فکر در خانواده			۲۰
ایجاد جو شاد در منزل			۲۱
ایجاد جو مذهبی در فرزندان			۲۲
میزان آرامش در خانواده			۲۳
هدفمند بودن زندگی			۲۴
استحکام نظام خانواده			۲۵
تعامل خانه با مدرسه			۲۶

جدول شماره ۳ کدگذاری محوری بعد مدرسه

شاخص‌ها	مولفه‌ها	ابعاد	ردیف
داشتن ظاهری آراسته	مدیر	مدرسه	۲۷
خوش اخلاق و اعمال آن برای دانش‌آموزان			۲۸
تاکید بر سلام و لبخند			۲۹
داشتن سبک مدیریتی و مشارکتی			۳۰
ایجاد شرکت‌های سهامی فکر در مورد موضوعات مختلف در مدرسه			۳۱
اجرای برنامه رفاهی در مدرسه			۳۲
توجه به زیبا سازی مدرسه			۳۳
توجه به رنگ کلاسها			۳۴
تسلط به الگوهای شادی درمانی در مدرسه توسط مدیر			۳۵
رعایت اخلاق حرفه‌ای			۳۶
تغذیه سالم در مدرسه			۳۷
ایجاد انضباط مثبت			۳۸
ایجاد برنامه‌های سرگرم کننده و بانشاط برای دانش‌آموزان			۳۹
ایجاد فضای آرام و خلاق			۴۰
ارتقاء دیدگاه‌های مدرسه با ارادت شادی			۴۱
بکارگیری متخصص تغذیه در مدرسه			۴۲
بکارگیری روانشناسی کودک در مدرسه			۴۳
مدیریت استرس در مدرسه			۴۴
جایگزین کردن تنبه به جای تنبیه			۴۵
مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه			۴۶
اطمینان از غذای سالم کافی شاپ مدرسه	۴۷		
داشتن ظاهری آراسته	معلم		۴۸
خوش اخلاق و اعمال آن برای دانش‌آموزان			۴۹

تاکید بر سلام و لیخند		۵۰
کاربست روش تدریس شادی درمانی در کلاس‌های درس		۵۱
غنی سازی محتوای درس با رویکرد شادی در مانی		۵۲
توجه به شادی و رفاه به جای پیشرفت تحصیلی		۵۳
برنامه ریزی فعالیت‌های شاد و متنوع		۵۴
توسعه خلاقیت و نوآوری		۵۵
بازخورد مثبت به دانش آموزان		۵۶
تعامل مثبت با دانش آموزان		۵۷
تشویق ماورای تمجید		۵۸
رعایت اخلاق حرفه‌ای		۵۹
ایجاد دیدگاه‌های شادکامی		۶۰
تسلط به الگوهای شادی درمانی		۶۱
تسلط به روش تدریس شاد		۶۲
روش تدریس ترکیبی		۶۳
آموزش شاد بودن در مدرسه		۶۴
تقویت ابعاد هوش در دانش آموزان		۶۵
ارائه مفاهیم دینی به شکل جذاب		۶۶
جودوستانه و حمایتی بین معلم و دانش آموزان		۶۷
داشتن ظاهری آراسته	کارکنان	۶۸
خوش اخلاق و اعمال آن بین همکاران		۶۹
تاکید بر سلام و لیخند		۷۰
داشتن تعامل مثبت در دانش آموزان		۷۱
برنامه ریزی درسی معلم پرورشی		۷۲
جودوستانه و حمایتی بین کارکنان		۷۳
دوستی و روابط گرم و صمیمی بین دانش آموزان		۷۴
ایجاد روحیه جمعی و کار گروهی در دانش آموزان	همکلاسان	۷۵
تاکید بر سلام و لیخند		۷۶
تقویت یادگیری به عنوان کار گروهی		۷۷
یادگیری چگونه با دیگران زیستن		۷۸
تقویت قدردانی از دانش آموزان		۷۹
پاداش‌های عاطفی به دانش آموزان		۸۰
پاداش‌های معنوی به دانش آموزان		۸۱
نصب نیمکت دوستی		۸۲
ایجاد سبد رویاها		۸۳

جایگزین موسیقی به جای زنگ مدرسه		۸۴
تقویت تعامل و همکاری دانش‌آموزان از طریق بازی		۸۵
تقویت تعامل و همکاری از تمرین فعالیت یادگیری اشتراکی		۸۶

جدول شماره ۴ کدگذاری محوری بعد محیط

شاخص‌ها	مولفه‌ها	ابعاد	ردیف
تقویت فرهنگ همزیستی مسالمت آمیز	فرهنگ حاکم بر جامعه	محیط	۸۷
یادگیری چگونه دانستن			۸۸
یادگیری چگونه شدن			۸۹
یادگیری چگونه انجام دادن			۹۰
یادگیری برای زندگی			۹۱
ایجاد تقویت مذهبی			۹۲
اولویت دادن به شخصیت، گرایش‌ها و اخلاقیات معلمین و مدیران			۹۳
تشویق بازی کردن و همدلی و درک متقابل			۹۴
آموزش فرهنگ‌های مختلف به دانش‌آموزان			۹۵
تقویت ارزشها، نگرش‌ها و روابط مثبت			۹۶
ایجاد برنامه‌های شاد برای دانش‌آموزان	رسانه‌ها	محیط	۹۷
اختصاص کانالی برای شادی درمانی دانش‌آموزان			۹۸
ایجاد برنامه‌های خلاق برای دانش‌آموزان			۹۹
مشارکت دانش‌آموزان از طریق باشگاه رسانه ای			۱۰۰
دعوت از دانش‌آموزان در برنامه‌های صدا و سیما جهت تشویق و ترغیب			۱۰۱
ایجاد انگیزه شادی در دانش‌آموزان	امنیت	محیط	۱۰۲
امنیت محیطی فردگرایی در درون مدرسه			۱۰۳
امنیت محیطی بدون فرد گرایی در بیرون از مدرسه			۱۰۴
ایجاد فضای باز و سبز آموزش و بازی			۱۰۵
سلامت درون مدرسه			۱۰۶
بهداشت درون مدرسه			۱۰۷
تغذیه سالم در مدرسه			۱۰۸

ج) کدگذاری انتخابی: در این مرحله کدگذاری محوری در قالب فرم مصاحبه برای خبرگان به مدد مصاحبه، فن دلفی و بارش فکری اجرا، که نتیجه آن بیانگر آن است که در مجموع برای الگوی شادکامی دانش‌آموزان مدارس ابتدایی، ۳ بعد، ۱۱ مولفه و ۱۲۱ شاخص به ترتیب اولویت به شرح زیر نهایی شده است.

جدول شماره ۵ کدگذاری انتخابی بعد خانواده

ردیف	ابعاد	مولفه‌ها	شاخص‌ها
۱	خانواده	روابط والدین	سن والدین
۲			تفاوت سنی والدین با فرزند
۳			تفاوت سنی والدین با یکدیگر
۴			صمیمیت بین والدین
۵			صمیمیت بین سایر اعضای خانواده
۶			میزان حمایت خانواده
۷			ابراز محبت والدین نسبت به یکدیگر
۸			ابراز محبت والدین نسبت به فرزندان
۹			تعامل و احترام متقابل بین اعضای خانواده
۱۰			ایجاد شرکت‌های سهام فکر در خانواده
۱۱			ایجاد جو شاد در منزل
۱۲			ایجاد جو مذهبی در فرزندان
۱۳			میزان آرامش در خانواده
۱۴			هدفمند بودن زندگی
۱۵			استحکام نظام خانواده
۱۶			تعامل خانه با مدرسه
۱۷	تحصیلات		سطح تحصیلات پدر
۱۸			سطح تحصیلات مادر
۱۹			سطح تحصیلات سایر اعضای خانواده
۲۰			تعداد فرزندان
۲۱			درآمد والدین
۲۲			شغل والدین
۲۳			محیط زندگی والدین
۲۴			تغذیه سالم در خانواده
۲۵			شرایط فیزیکی منزل
۲۶			غربالگری مداوم فرزندان
۲۷			توجه به بهداشت و تغذیه فرزندان
۲۸			ایجاد باشگاه‌ها یا خانه‌های چند محیطی
۲۹			اطمینان به دسترسی به غذای سالم برای دانش‌آموزان

جدول شماره ۶ کدگذاری انتخابی بعد مدرسه

ردیف	ابعاد	مولفه‌ها	شاخص‌ها
۳۰	مدرسه	معلم	داشتن ظاهری آراسته
۳۱			تاکید بر سلام و لبخند
۳۲			خوش اخلاق و اعمال آن برای دانش آموزان
۳۳			ایجاد زبان مشترک
۳۴			کاربست روش تدریس شادی درمانی در کلاس‌های درس
۳۵			غنی سازی محتوای درس با رویکرد شادی در مانی
۳۶			توجه به شادی و رفاه به جای پیشرفت تحصیلی
۳۷			برنامه ریزی فعالیت‌های شاد و متنوع
۳۸			توسعه خلاقیت و نوآوری
۳۹			بازخورد مثبت به دانش آموزان
۴۰			تشویق ماورای تمجید
۴۱			تعامل مثبت با دانش آموزان
۴۲			رعایت اخلاق حرفه ای
۴۳			ایجاد دیدگاه‌های شادکامی
۴۴			تسلط به الگوهای شادی درمانی
۴۵			تسلط به روش تدریس شاد
۴۶			روش تدریس ترکیبی
۴۷			آموزش شاد بودن در مدرسه
۴۸			تقویت ابعاد هوش در دانش آموزان
۴۹			ارائه مفاهیم دینی به شکل جذاب
۵۰	جودستانه و حمایتی بین معلم و دانش آموزان		
۵۱	مدیر	مدیر	داشتن ظاهری آراسته
۵۲			خوش اخلاق و اعمال آن برای دانش آموزان
۵۳			تاکید بر سلام و لبخند
۵۴			داشتن سبک مدیریتی و مشارکتی
۵۵			ایجاد شرکت‌های سهامی فکر در مورد موضوعات مختلف در مدرسه
۵۶			اجرای برنامه رفاهی در مدرسه
۵۷			توجه به زیبا سازی مدرسه
۵۸			توجه به رنگ کلاسها
۵۹			تسلط به الگوهای شادی درمانی در مدرسه توسط مدیر
۶۰			رعایت اخلاق حرفه ای
۶۱			تغذیه سالم در مدرسه
۶۲			ایجاد انضباط مثبت

ایجاد برنامه‌های سرگرم کننده و بانشاط برای دانش آموزان		۶۳
ایجاد فضای آرام و خلاق		۶۴
ارتقاء دیدگاه‌های مدرسه با ارادت شادی		۶۵
بکارگیری متخصص تغذیه در مدرسه		۶۶
بکارگیری روانشناسی کودک در مدرسه		۶۷
مدیریت استرس در مدرسه		۶۸
جایگزین کردن تنبه به جای تنبیه		۶۹
مشارکت دانش آموزان در امور مدرسه		۷۰
اطمینان از غذای سالم کافی شاپ مدرسه		۷۱
دوستی و روابط گرم و صمیمی بین دانش آموزان		۷۲
ایجاد روحیه جمعی و کار گروهی در دانش آموزان		۷۳
تاکید بر سلام و لبخند		۷۴
ایجاد زبان مشترک		۷۵
یادگیری چگونه با دیگران زیستن		۷۶
تقویت یادگیری به عنوان کار گروهی		۷۷
تقویت قدردانی از دانش آموزان		۷۸
پاداش‌های عاطفی به دانش آموزان		۷۹
پاداش‌های معنوی به دانش آموزان		۸۰
پاداش‌های کلامی		۸۱
نصب نیمکت دوستی (دوست یابی)		۸۲
ایجاد سبد رویاها		۸۳
چور کردن دانش آموزان براساس نرم‌های متعدد		۸۴
جایگزین موسیقی به جای زنگ مدرسه		۸۵
تقویت تعامل و همکاری دانش آموزان از طریق بازی		۸۶
تقویت تعامل و همکاری از تمرین فعالیت یادگیری اشتراکی		۸۷
داشتن ظاهری آراسته		۸۸
خوش اخلاق و اعمال آن بین همکاران		۸۹
تاکید بر سلام و لبخند		۹۰
ایجاد زبان مشترک		۹۱
داشتن تعامل مثبت در دانش آموزان		۹۲
برنامه ریزی درسی معلم پرورشی		۹۳
جودوستانه و حمایتی بین کارکنان		۹۴

همکلاسان

کارکنان

جدول شماره ۷ کدگذاری انتخابی بعد محیط

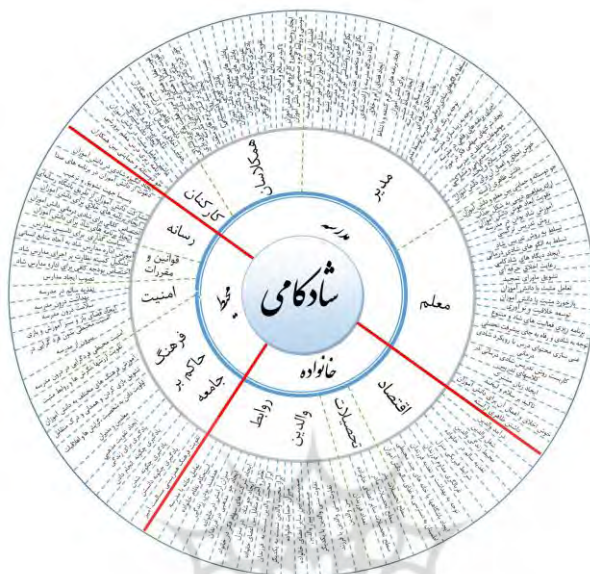
ردیف	ابعاد	مولفه‌ها	شاخص‌ها
۹۵	محیط	فرهنگ حاکم بر جامعه	تقویت فرهنگ همزیستی مسالمت آمیز
۹۶			یادگیری چگونه دانستن
۹۷			یادگیری چگونه شدن
۹۸			یادگیری چگونه انجام دادن
۹۹			یادگیری برای زندگی
۱۰۰			ایجاد تقویت مذهبی
۱۰۱			اولویت دادن به شخصیت، گرایش‌ها و اخلاقیات معلمان و مدیران
۱۰۲			آموزش فرهنگ‌های مختلف به دانش آموزان
۱۰۳			تشویق بازی کردن و همدلی و درک متقابل
۱۰۴			تقویت ارزشها، نگرش‌ها و روابط مثبت
۱۰۵	امنیت		امنیت محیطی فردگرایی در درون مدرسه
۱۰۶			امنیت محیطی بدون فرد گرایی در بیرون از مدرسه
۱۰۷			ایجاد فضای باز و سبز آموزش و بازی
۱۰۸			سلامت درون مدرسه
۱۰۹			بهداشت درون مدرسه
۱۱۰			تقدیه سالم در مدرسه
۱۱۱	قوانین و مقررات		تصویب ایجاد مدارس شاد
۱۱۲			اختصاص بودجه کافی برای اداره مدارس شاد
۱۱۳			تشکیل کمیته نظارت بر اجرای مدارس شاد
۱۱۴			آموزش اداره مدارس شاد به آحاد منابع انسانی
۱۱۵			سیاست گذاری برای تاسیس مدارس شاد
۱۱۶	رسانه‌ها		ایجاد برنامه‌های شاد برای دانش آموزان
۱۱۷			اختصاص کانالی برای شادی درمانی دانش آموزان
۱۱۸			ایجاد برنامه‌های خلاق برای دانش آموزان
۱۱۹			مشارکت دانش آموزان از طریق باشگاه رسانه ای
۱۲۰			دعوت از دانش آموزان در برنامه‌های صدا و سیما جهت تشویق و ترغیب
۱۲۱			ایجاد انگیزه شادی در دانش آموزان

در این مرحله برای پاسخ دادن به این پرسش که الگوی مناسب شادکامی برای دانش‌آموزان مدارس ابتدایی کدام است؟ ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌هایی که در این مرحله کدگذاری انتخابی توسط خبرگان تأیید نهایی و اولویت بندی شده‌اند را در قالب یک شکل ترسیم و به مدد خبرگان اعتباریابی شده که به شرح شکل زیر است:

بعد خانواده شامل مولفه‌های روابط والدین، تحصیلات و اقتصاد؛ بعد مدرسه شامل معلم، مدیر، همکلاسان و کارکنان؛ بعد محیط شامل ۴ مولفه فرهنگ حاکم بر جامعه، امنیت، قوانین و مقررات و رسانه‌ها می‌باشد. این الگو شامل ۳ بعد، ۱۱ مولفه است. در پایان مرحله کیفی و با عنایت به موارد فوق الذکر، شاخص‌ها و ابعاد الگوی بدست آمده در مرحله دلفی با اخذ نظرات خبرگان وزن دهی شد. در تحقیق حاضر، برای تعیین اعتبار درونی (قابلیت اعتبار) یافته‌ها، علاوه بر اینکه داده‌ها با مطالعه مبانی نظری، پیشینه تحقیق، منابع، مصاحبه با افراد کانونی انتخاب و تأیید شدند، نظرات و رهنمودهای گروهی از خبرگان نیز لحاظ شد و قبل از کدگذاری، جرح و تعدیل نهایی به عمل آمد. برای تأیید دقت و صحت داده‌ها در مورد اعتبار مطالعه از شیوه بررسی به وسیله اعضای پژوهش استفاده گردید. به این ترتیب که نتایج تحلیل و مقوله بندی‌های حاصل از مصاحبه شونده‌ها، در اختیار آنان قرار گرفت که آنها را تأیید نمودند. جهت تعیین اعتبار بیرونی (انتقال پذیری) یافته‌ها از تکنیک‌های حصول اشباع نظری، استفاده از رویه‌های ویژه کدگذاری و تحلیل نمادها و نشانه‌ها و توصیف غنی داده‌ها، بهره گرفته شد. به این ترتیب که در مورد کلیه نکاتی که ممکن است بر قابلیت انتقال اثر بگذارد و قابلیت تعمیم نتایج به سایر حوزه‌ها و زمینه‌ها را افزایش دهد، تأکید شد. در این زمینه جامع و مانع بودن طبقه بندی و کدگذاری‌های صحیح و بررسی و تحلیل عمیق داده‌ها جهت افزایش قابلیت انتقال ضروری می‌نمود که توسط محقق انجام پذیرفت.

جهت تعیین روایی یافته‌ها نیز از سه تکنیک جمع آوری داده‌ها از منابع متعدد، تحلیل موارد منفی و انعطاف روش استفاده گردید. منابع داده‌ها متنوع بوده و همسوسازی به کار گرفته شده است. پژوهشگر در تحلیل موارد منفی مصاحبه‌ها، تبیینات متناقض تفسیر شده را در داده‌ها حل کرده است. همچنین برنامه مصاحبه، بارها ارزیابی مجدد شده و محتوا و فرآیندهای آن مورد بازبینی قرار گرفته و در تفسیرها، پیشنهادها و یافته‌ها کاملاً منعطف عمل شده است. لازم بذکر است روایی و پایایی در بخش کیفی علاوه بر موارد فوق الذکر از طریق فن دلفی و بارش مغزی بدست آمده است. و در نهایت الگوی شادکامی در بعد کیفی بیانگر آن است که مناسب‌ترین الگوی شادکامی برای

دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شهر تهران با ۳ بعد، ۱۱ مولفه و ۱۲۱ شاخص به صورت شماتیک به شرح زیر ترسیم شده است.

شکل ۱- الگوی شادکامی

بحث و نتیجه گیری

دانش‌آموزان مهم‌ترین رکن نظام آموزش و پرورش هر کشوری محسوب می‌شوند. شاد زیستن برای کودک به همان اندازه مهم و ضروری است که تغذیه خوب، محبت کردن و حفاظت از او اهمیت دارد، زیرا سلامت روحی و روانی و فیزیکی و جسمانی او را تأمین می‌کند. عواملی که می‌تواند این سرمایه ملی را برای رشد بهینه و کیفی آماده سازد، مهارت‌های رفتاری است که در محیط آموخته می‌شود نه فقط محفوظات علمی. نشاط و شادابی در مدرسه باعث رشد و تکامل همه ابعاد وجودی یک دانش‌آموز در بعد جسمانی، شناختی، عاطفی، اخلاقی و معنوی می‌شود. چنانچه یک بعد از این ابعاد دچار صدمه شود و یا مورد غفلت و فراموشی قرار گیرد، دانش‌آموز به توانایی‌ها و شایستگی‌های کامل دست نخواهد یافت. با توجه به اینکه ایجاد نشاط و شادابی یکی از مؤثرترین راه‌ها برای افزایش بهداشت روانی در جامعه است، مدرسه به عنوان یک نهاد می‌تواند با به وجود آوردن زمینه‌ها و برنامه‌هایی، باعث هر چه شاداب کردن جامعه شود. اگر در مدرسه شوق زندگی کردن بوجود آید خود به خود اثرگذار بر جامعه خواهد بود. نشاط و شادابی در مدرسه باعث رشد و

شکوفایی در همه ابعاد وجودی یک دانش آموز می‌شود. در محیط شاد، ذهن انسان پویا، زبانش گویا و استعدادش شکوفا می‌گردد. در تبیین موضوع، شاداب سازی را از ابعاد مختلف می‌توان بررسی نمود چرا که در ابتدا شاداب کردن محیط مدرسه در کلام به ایجاد فضای مناسب و فضا سازی ظاهری منتج می‌شود. لیکن با نگاهی دقیق تر باید عنوان کرد که شاداب نمودن فقط جنبه ظاهری ندارد چون داشتن بهداشت روانی سالم نیازمند رعایت اصولی است که هم جنبه مادی و هم جنبه معنوی دارد و در واقع شاداب سازی را در ابعاد ظاهری و ابعاد معنوی جستجو کرد که هر یک از این موارد شامل بررسی موضوعات و مواردی مهم است که با در نظر گرفتن آن‌ها مطمئناً می‌توانیم روح و روان و جسم و جان کودکان را شاد کنیم.

مدرسه نقش بسیار مهمی در ارتقای سلامت روانی در مراحل بحرانی در دوران کودکی و نوجوانی ایفا می‌کند که این امر می‌تواند پایه گذار شخصیت و نگرش افراد باشد. تجربیات مدرسه‌ای محدوده‌ی رشد آن‌ها را تعیین می‌کند بدین معنا که اگر کودکی مشکلات عمده‌ای در مدرسه داشته باشد پیامدهای عمده‌ای در ادامه‌ی زندگی او بر جای خواهد ماند. سال‌های مدرسه جزو اساسی ترین سالهای زندگی کودکان است و تجربیات مدرسه‌ای تأثیر مهمی در موفقیت تحصیلی و سلامت روانی در دوران بزرگسالی آنها دارد و مدارس بهترین موفقیت را از نظر زمانی، مکانی و امکانات در جهت پیشگیری و درمان این مشکلات روانی دارا هستند و می‌توانند با اقدامات مناسب و به موقع این هدف جامه‌ی عمل پوشیده و اقداماتی شایان توجه برای کودکان دچار مشکلات روانی در معرض خطر انجام دهند. بنابراین مدارس برای بسیاری از کودکان حساس‌ترین و مناسب‌ترین نقطه مداخلات بهداشت روان است. کودکان در محیط آموزشی یاد می‌گیرند که چگونه رفتار اجتماعی داشته باشند و نقش خود را در اجتماع ایفا کنند. این محیط می‌تواند ارتباط درستی با کودک برقرار کند و او را آماده‌ی پذیرش مسوولیت تصمیم‌گیری و حل مساله در زندگی سازد. مدرسه، مسؤل تغییر و اصلاح رفتارهای ناسازگارانه و تأمین بلوغ عاطفی و سلامت روانی دانش‌آموزان است و دانش آموز در مدرسه چگونگی برقراری روابط دوستی، عاطفی و سازگاری با دیگران و مسوولیت-پذیری را می‌آموزد.

به منظور پاسخگویی به سؤال اصلی پژوهش مبتنی بر اینکه ابعاد، شاخص‌های سازنده الگوی شادکامی دانش‌آموزان کدامند؟ در بخش کیفی به مدد مطالعه اسناد و مدارک علمی و قانونی و مصاحبه با خبرگان و همچنین تلخیص داده‌ها، ۱۰۰ کد باز (گویه) به دست آمد که پس از دسته بندی

آنها و اضافه و تغییرات در شاخص‌ها برخی از کدهای مفهومی نهایتاً ۱۰۸ گویه در قالب ۱۰ شاخص و ۳ بعد (کدگذاری محوری) دسته بندی شدند. سپس با برگزاری فن دلفی و بارش مغزی طی مرحله کدگذاری انتخابی، برخی گویه‌ها حذف و تعدادی اضافه شد. همچنین ابعاد و مولفه‌ها تغییر یافتند و در نهایت ۱۲۱ گویه در قالب ۱۱ مولفه و ۳ بعد به دست آمد.

دومین یافته پژوهش حاضر بیانگر آن است الگوی ارایه شده برای کادر آموزشی مدارس ابتدایی شهر تهران، مرکب از ۳ بعد، که شامل ابعاد خانواده، مدرسه و محیط می‌باشد که همراستا با الگوهای ارایه شده توسط تحقیقات دیگر نظیر ژولی (۲۰۱۷)، وستارا، شریف و عبدالمجید (۲۰۱۵)، سالنگیران (۲۰۱۳)، فیشر (۲۰۱۰)، پورشافی (۱۳۹۱)، سلیمانی نقدری سعادت‌ی شامیر (۱۳۹۲) می‌باشد.

سومین یافته پژوهش حاضر نشان داد که مولفه‌های سازنده الگوی مذکور ۱۱ مورد است که شامل ۳ مولفه (روابط والدین، تحصیلات و اقتصاد) برای بعد خانواده، برای بعد مدرسه ۴ مولفه (معلم، مدیر، همکلاسان و کارکنان)، بعد محیط با ۴ مولفه (فرهنگ حاکم بر جامعه، امنیت، قوانین و مقررات و رسانه‌ها) می‌باشد که با یافته‌های جعفری و طالب زاده (۱۳۸۹) مطابقت دارد.

چهارمین یافته پژوهش حاضر بیانگر آنست که مولفه‌های الگوی مذکور مرکب از ۱۱۵ شاخص است. امروزه شادکامی برای دانش‌آموزان برای مدارس از اهمیت غیرقابل انکاری برخوردار است.

یافته مقاله حاضر بیانگر آنست که الگوی ارایه شده برای کادر آموزشی مدارس ابتدایی شهر تهران، می‌تواند مددیار مدیران مدارس باشد. بهره‌گیری از الگوی تدوین شده این امکان را فراهم می‌کند تا مسئولان امر، چارچوبی منسجم برای ایجاد شادکامی دانش‌آموزان در فضای آموزشی همراه رشد و تعالی آنها ایجاد کنند. همانگونه که یافته‌ها نشان داد، از دیدگاه پاسخ دهندگان سه عامل خانواده، مدرسه و محیط در شادکامی دانش‌آموزان اثرگذار هستند اما بررسی‌های وضع موجود مدارس مورد مطالعه حاکی از آن است که هر سه عامل مورد توجه اندکی قرار گرفته اند. این در حالی است که بخش قابل توجهی از زمان دانش‌آموزان در مدرسه سپری میشود و لازم است برای توأم کردن این زمان با شادی بیشتر، این عوامل مورد توجه بیشتری قرار گیرند. به علاوه، از آنجایی که در طول تاریخ بشر، شادکامی یکی از غایتهای همیشگی انسانها بوده و به طرق گوناگونی در جستجو و تمنای آن بوده اند محیط مدرسه به عنوان یکی از مهمترین نهادهای شکل دهنده رفتار افراد می تواند سهم قابل توجهی در ایجاد شادکامی در افراد درون مدرسه و تسری آن به جامعه داشته باشد.

پیشنهادها

در این قسمت سعی شد، با توجه به نتایج حاصل از بررسی ادبیات و یافته‌های حاصل از تحلیل مصاحبه‌ها پرسشنامه‌ها، و محدودیت‌های پژوهش پیشنهاداتی مطرح و ارائه گردد، تا از یک طرف مسئولان و تصمیم‌گیرندگان ذیربط با بهره‌برداری از این پیشنهادات، ضمن برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های لازم، اقدامات اجرایی مورد نیاز را به نحوی به عمل آورند، که ظرف مدت زمان مشخصی، امکان توسعه علمی و نظری در خصوص مقوله شادکامی دانش‌آموزان و اجرایی شدن الزامات قانونی در خصوص استقرار نظام آموزشی شاداب مبتنی بر شادکامی دانش‌آموزان در کلیه مقاطع آموزشی فراهم گردد. از طرف دیگر پژوهشگرانی که قصد داند در این زمینه به پژوهش بپردازند، راهنمایی باشد و مواردی که در این پژوهش به آن پرداخته نشده است را مورد بررسی قرار دهند. پیشنهادات ارایه شده در پژوهش حاضر برطبق دو بعد نظری و عملی طراح شده است.

الف) پیشنهادهای نظری

باتوجه به یافته‌های الگوی ارایه شده پژوهش حاضر، خانواده، مدرسه و محیط سه عاملی است که در ایجاد شادکامی دانش‌آموزان مقطع ابتدایی تأثیرگذار است. براین اساس در بخش نظری برای دستیابی به الگوی اجرایی شادکامی پیشنهاد می‌گردد:

تدوین سند راهبرد شاداب سازی مدارس بر پایه شادکامی دانش‌آموزان انجام مطالعات تطبیقی با محوریت کشورهای موفق در حوزه مدیریت آموزشی با رویکرد الگوهای شادکامی. به منظور اصلاح و بروزرسانی مدل نهایی این پژوهش.

پیش بینی بینی واحدهای جهت ایجاد فضای شاداب در مدارس

بازنگری الگوی تدوین شده هر پنج سال یکبار به منظور به روزرسانی آن.

نظارت مشارکتی بر فعالیتهای آموزشی و پرورشی مدرسه

ب) پیشنهادهای عملی به تفکیک عوامل ارایه شده در الگوی شادکامی:

باتوجه به سپری شدن بخش قابل توجهی از زمان دانش‌آموزان در مدرسه لازم است برای توأم کردن این زمان با شادی بیشتر، این عوامل مورد توجه قرار گیرند. به این معنا که محیط فیزیکی مدرسه از جمله طراحی فضا، رنگهای مورد استفاده، نور،...؛ بر بهداشت روان و شادی دانش‌آموزان و کارکنان مدرسه تأثیرگذار است و هر چه محیط فیزیکی جذابیت بیشتری داشته باشد، به افزایش شادی افراد درون مدرسه بیشتر کمک می‌کند. این یافته با یافته‌های کروثر (۲۰۰۸)، میلر (۲۰۰۸)،

هولدر (۲۰۰۸)، صابر (۱۳۸۷)، نصوحی (۱۳۸۲)، مبنی بر اینکه محیط فیزیکی جذاب، خوشایند و مطلوب در ایجاد شادی در مدارس اثرگذار است، همسو می‌باشد. در این راستا پیشنهادات زیر مدنظر قرار گرفته است.

الف- آموزش توسعه ظرفیت و توانایی‌های خانواده

ب- تبادل تجربیات موفق مدیران در رابطه با شادسازی مدارس

ج- توسعه و تقویت سیستم‌های حمایتی و ارتباطی در مدرسه

د- انسجام و هماهنگی بین خانه و مدرسه

ه- توجه به وضع بهداشت محیط مدرسه

ر- زیبا سازی و ایمن سازی محیط فیزیکی مدرسه

کتابنامه

- آرگایل، مایکل (۱۳۸۳). روانشناسی شادی. ترجمه مهرداد کلانتری و همکاران. اصفهان: انتشارات جهاد دانشگاهی واحد اصفهان.
- آیزنک، مایکل (۱۳۷۸). همیشه شاد باشید. ترجمه زهرا چلونگر. تهران: نسل نواندیش.
- آیزنک، مایکل (۱۹۹۰). روانشناسی شادی. ترجمه محمد فیروزبخت و خلیل بیگی. تهران: انتشارات بدر.
- استراوس، انسلم؛ کرین، جولیت (۱۳۹۸)؛ مبانی پژوهش کیفی: فنون و مراحل تولید نظریه زمینه‌ای. ترجمه ابراهیم افشار، تهران: نشر نی.
- اسکندری، محرم (۱۳۹۶). راهنمای روش‌های نوین تدریس، انتشارات رهیافت، چاپ اول.
- جعفری، ابراهیم و عابدی، محمد رضا و دریکوندی، هدایت الله (۱۳۸۱)؛ شادمانی و عوامل مؤثربران، تازه‌های علوم شناختی، ۴(۳).
- جعفری، سید ابراهیم و سیادت، سید علی و بهادران، نرگس (۱۳۸۷)؛ بررسی عوامل مؤثر در شادمانی مدارس، روان شناسی و علوم تربیتی (اندیشه‌های نوین تربیتی). شماره ۱.
- جعفری، علی (۱۳۸۷)؛ رابطه ابعاد شخصیت و خلاقیت با شادکامی در بین دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه تبریز، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور مرکز تهران.
- حیدری، ناهید و ققیهی پور، جواد و شفیع، آذین (۱۳۹۶)؛ پیاده سازی نشاط سازمانی در سازمان تأمین اجتماعی، تهران، انتشارات دارالفنون، چاپ اول.
- خورشیدی، عباس و قریشی، سید حمیدرضا (۱۳۹۳)، راهنمای تدوین رساله و پایان نامه تحصیلی (از نظریه تا عمل)، تهران: انتشارات یسطرون، چاپ سوم
- خورشیدی، عباس و همکاران، (۱۳۹۷) مهارت‌های زندگی. جلد سوم، تهران: انتشارات یسطرون.
- خورشیدی، عباس. (۱۳۹۶) مدیریت و رهبری آموزشی. تهران: انتشارات یسطرون.
- شهبازی، بهزاد و واعظی، مظفرالدین و ثنایی پور، هادی (۱۳۸۸)؛ تبیین رابطه کیفیت زندگی کارو عملکرد مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه اصفهان، نشریه مدیریت دولتی، ۱(۳).
- شیبانی دلویی، جهان رضا (۲۰۱۵)؛ شادی سازمانی، راهکارها و عوامل مؤثربران، کنفرانس بین المللی مدیریت، ترکیه، استانبول.
- صفری شالی، رضا (۱۳۸۷)؛ پروژه بررسی عوامل نشاط انگیز در بین جوانان استان قم و ارائه فرهنگ نشاط و امید در بین جوانان، به نمایندگان از دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم.
- طاهری، فاطمه، (۱۳۹۳)، فهم فرایند بهروزی ذهنی کارکنان در سازمان‌های دولتی. پایان نامه دوره دکتری. پردیس فارابی دانشگاه تهران.

طاهریان، حسین و فیض، داود و حیدرخانی، زهرا (۱۳۹۳): عوامل مدیریتی و سازمانی مؤثر بر شادی و نشاط در دانشگاه‌ها و تأثیران‌ها بر تولید علم، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۷۲. ظهوری، علیرضا و فکوری، علیرضا (۱۳۸۲): وضعیت شادابی دانشجویان دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران، فصلنامه ارمان دانش، شماره ۳۰. علیپور، ا و نوربالا، ا و اژه‌ای، ج و مطعیان (۱۳۷۹): شادکامی و عملکرد ایمنی بدن، مجله روان‌شناسی، ۴ (۳).

عزیزی، محسن (۱۳۸۷)، «احساس شادکامی و خوشبختی» www.iranpsychology.ir عسگری، غلامرضا و محمدی، محمود و اسماعیل زاده، مهدی (۱۳۹۲): شناخت عوامل شادی‌ساز در میان نسل‌های شاغل در سازمان‌های امروزی، مدیریت دولتی، دوره ۵، شماره ۱. علیپور، ا و نوربالا، ا و اژه‌ای، ج و مطعیان، ح (۱۳۷۹): شادکامی و عملکرد ایمنی بدن، مجله روان‌شناسی، ۴ (۳).

فانی، علی اصغر و آقا زیارتی، مهدی (۱۳۹۲): شناسایی مؤلفه‌های شادی فردی و سازمانی و سنجش وضعیت این مؤلفه‌ها، فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت فرهنگ سازمانی، دوره یازدهم، شماره اول. نصحی، محمود (۱۳۸۲): بررسی رابطه بین میزان شادمانی و عوامل آموزشی دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان مبارکه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، رشته روان‌شناسی. نیاز آذری، کیومرث (۱۳۹۲): بررسی تأثیر شادابی و نشاط در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه شهرستان ساری. مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی. ۲ (۳): ۳۵-۵۷.

Alesina, A., Di Tella, R., & MacCullach, R. (۲۰۰۴). Inequality and happiness: Are Europeans and happiness: are Europeans and Americans different? *Journal of Public Economics*, ۹۸(۲۰۴۲-۲۰۰۹).

Bacon, Nicola & Brophy, Marcia & Mguni, Nina & Mulgan, Geoff & shandro, Anna (2010), *The State of Happiness Can public policy shape peoples well- being and resilience?* Bagozzi, R. p:2003 positive and Negative Emotions in Organization, in K. S. Cameron, J. E. Dutton. R. E. Quinn (eds.), *(positive Organizational Scholarship* (Barrett - Koehler, (San Francisco, pp. 176-193.

Bakker, A. B., & Bal, P. M. (2010). Weekly work engagement and performance: A study among starting teachers. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 83, 189-206.

Bakker, A. B. and Oerlemans, W. G. M. (2010). Momentary work happiness as a function of enduring burnout and work engagement, *Journal of Psychology*, Vol. 150 no. 6, pp. 755-778.

Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2007). The job demands-resources model: State of the art

Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2008). Towards a model of work engagement, *Career*

Bakker, A. B., & Oerlemans, W. G. M. (2011). Subjective well-being in organizations. In K. S. Cameron, & G. M. Spreitzer (Eds.), *The Oxford handbook of positive organizational scholarship* (pp. 178-189). New York, NY: Oxford University Press.

Crowther, G. (2008). Inspection Report: Broadgate Primary School. 23 April, Ofsted Raising Improving Lives, no. 107874, Yorkshire, United Kingdom

Diener, E. (2002). Frequently Asked Question (FAQ'S) about subjective well-being (Happiness and life satisfaction). A printer for report and newcomers. <http://www.psych.uiuc.edu/~ediener/fag.html>.

Bakker, A. B., Emmerik, H. V., & Euwema, M. C. (2006). Crossover of Burnout & Engagement in work Teams. *Work and Occupation*, 33(4), 464-489

Educational Resource Information Center (2017). Happy teacher in school. Retrieved from October 20, 2019.

Hills, P., Argyle, M. (1998). Musical and religious experience and their relationship to happiness. *Personality and Individual Differences*, 25, 523-535

Germine, Yousset. (2010). An Investigation into the Influences of Teacher's Classroom Management Beliefs Practices on Classroom Procedures.

<http://www.aare.edu.au/data/publications>

Ballas, D., Dorling, D., Nakaya, T., Tunstall, H., Hanaoka, K., & Hanibuchi, T. (2010). Happiness, social cohesion and income inequalities in Britain and Japan. *Cwipp working paper series*, No. 7.

Mahon, N. E., Yarcheski, A., and Yarcheski, T. J. (2010)

Mardanshahi, M. M. (2015). The role of life skills training on happiness and entrepreneurship characteristics of incoming students in Sari Agricultural Sciences and Natural Resources University students. *International Journal of Agriculture and Crop Sciences*, 8(3), 416-411

Oishi, S., Kyungkoo, M., and Akimoto, S. (2010). Culture, Interpersonal Perceptions, and Happiness in Social Interactions. *Pres Soc Psychol Bull.* doi:10.1111/0146167207 Vol. 34 No. 3 307-320

Orouke, John & Cooper, Martin (2011) Lucky to be happy: A study of happiness in Australian primary students, Australian Journal of Educational & Developmental Psychology. Vol 11, pp. 94-117

Seligman, M. E. , & Csikszentmihalyi, M. (2014). Positive psychology: An introduction (pp. 279-298). Springer Netherlands

Veenhoven, R. (2019). Well-being in nations and well-being of nations. Social Indicators Research, 91(1) , 5-21. 53. Veenhoven, R. (2011). Greater happiness for a greater number. Journal of happiness studies, 11(5) , 615-629.

Veenhoven, R. (2011): “Capability and happiness: Conceptual difference and reality links”, Journal of Socio-Economics, 39 (3) , pp. 344–351.

Providing a model of happiness for primary school students (Case study of Tehran)

fatemeh akhlaghy rasteh kenari, baharak shirzadkebria, abbas khorshidi, Lotfollah
Abbasi Sarok

Abstract

The aim of present research is to provide a pattern of happiness for students who study in elementary grade of Tehran education, The present research is fundamental in terms of purpose, it is qualitative in terms of data and in terms of nature and type of study, it is grounded. In terms of quality, the statistical population includes all the specialists working in the field of happiness such as psychologists, sociologists and educational science teachers. Based on it, in terms of quality, for targeted and conscious sampling, the participants of research consist of 16 people who are experts in this field and the criteria for choosing experts is to reach a the orifical saturation principle. In terms of quality, data collection of present research is a semi-structured interview form which has been modified by the help of open and axial coding. The mentioned form was finalized by an interview and Delphi technique of experts through selective coding. The analyse method of data is qualitative and the first finding of present research expresses that what patterns of happiness for elementary schools in Tehran education exist. The second finding of present research states that what dimensions exist in the mentioned pattern. The pattern consists of three dimensions which are as following based on their priorities, 1-family dimension 2-school dimension 3-environment dimension. In the third finding of present research, there are 11 constructive components of the mentioned pattern such as characteristics of parents relationship, education, economy, teacher, classmates, staff, the culture governing in the society, security, regulations and media. The fourth finding of present research shows that what indexes exist in any of the components of mentioned pattern.

Keywords: Pattern, family dimension, school dimension, environment dimension

پژوهشگاه ملی علوم انسانی